

פרשת חיי שרה
כניסת שבת: 23:16
צאת השבת: 17:18
רבנו תם: 17:55
אופק תל אביב
כ"ז חשוון התשפ"א

"עטרת מרדכי אליהו" בית תורה והסד

בית מדרש יום והצות לילה, לימוד משניות והוזהר הקדוש לעילוי נשמת הנפטרים. ובית המהוי לנזקקים על שם ולעילוי נשמת מו"ר מרן הראשון זצוק"ל המקובל האלקי הגה"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל זי"ע א"א ולעילוי נשמת הצדיקים הקדושים: רבי יעקב רבי ישראל רבי מאיר ורבי אליעזר למשפחת אבותיה זי"ע א"א ולע"נ הגאונים הצדיקים: מרן הראשון זצוק"ל זי"ע א"א ורם אברהם זצוק"ל זי"ע א"א

פרשת השבוע תורת מרן הראשון זי"ע א"א

סגולה למציאת זיווג

"ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, וישא עיניו וירא והנה גמלים באים" (כ"ד, ס"ג)
"לשוח' - לשון תפילה, כמו (תהלים ק"ב, א): "ישפוך שיחו"
(רש"י בשם מדרש בראשית רבה)
יש אומרים שיש סגולה מיוחדת לבחור או בחורה שמתקשים למצוא את זיווגם, שיקפידו בתפילת מנחה. דבר זה נלמד מיצחק אבינו שיצא להתפלל מנחה, ומיד אחר כך כתוב: "וישא עיניו וירא והנה גמלים באים". כן אומר 'בעל הטורים': "היינו, שיצחק תיקן תפילת המנחה ואז נודמנה לו רבקה, והיינו דכתיב (תהלים ל"ב, ו): 'על זאת יתפלל אליך כל חסיד לעת מצוא' – דהיינו אשה, דכתיב (משלי י"ח, כ"ב): 'מצא אשה מצא טוב'". כך כתוב במפורש במדרש (בראשית רבה, פרשה ס"ח, ד' ד"ה): 'רבי יהודה בר סימון': "יצחק בא זיווגו אצלו, שנאמר: 'ויצא יצחק לשוח בשדה'".
מכאן קריאה לכל הרווקים והרווקות, שלא ישמעו לכל מיני סגולות מכל מיני רבנים שמוסרים סגולות שלא שיערום אבותינו, אלא יחזיקו באומנות אבותם שהיא התפילה. ובפרט תפילת מנחה, שיש בה סגולה נפלאה שהתורה עצמה ממליצה עליה.

מה יש לספר

"ויספר העבד - גילה לו נסים שנעשו לו: שקפצה לו הארץ ושנדמנה לו רבקה בתפילתו" (רש"י ע"פ בראשית רבה ס', י"ב)
מדוע לא סיפר אליעזר גם על כך שהמים עלו לקראת רבקה? לפי הפשט, מפני שהוא סיפר את הדברים שהיו תלויים בו: "אשר עשה", ולא את מה שנעשה עם רבקה.
אך יש להוסיף, שאליעזר הכיר את מידתו של יצחק אבינו, מידת הגבורה. ידע שיצחק לא יתפעל מהנס של עליית המים, ולכן השמיט פרט זה מסיפורו. דווקא על האופן שבו נודמנה לו רבקה, על ידי מעשי חסד – את זה סיפר ליצחק.

משתה חדש

"ויבא יצחק האהלה שרה אמו, ויצח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה" (כ"ד)
מלשון הפסוק נראה כי יצחק לקח את רבקה: "ויבאה יצחק האהלה", ואחר כך שוב לקח אותה: "ויקח", קידש אותה שנית. מדוע?
יש לבאר ע"פ מעשה בעני שעבר ברחוב, ותפסו אותו עבדי המלך בחזקה, והביאוהו לבית המלך. שם נתנו לו בגדים יפים וביקשוהו להתרחץ וללבוש אותם לחתונתו עם בת המלך. העני נדהם, ובלית ברירה הובל לחופה. לאחר כמה ימים ביקש מהמלך לעשות משתה לחופתם. אמר לו המלך: והלא כבר עשיתי לך! אמר לו העני: כשהכרחת אותי, לא ידעתי מדוע בחרת בי לחתן, וחשבתי שמא יש פגם בכלה. עכשיו שראיתי שהיא שלימה, אני רוצה חופה חדשה.
כן יצחק: כאשר ראה כי מעלת רבקה היא כמעלת אמו, עשה שוב חופה נוספת ומשתה ושמחה חדשים.

חינוך למצוות

"ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו וישני צמידים על ידיו עשרה זהב משקלם" (כ"ד, כ"ב)
"בקע" - רמז לשקלי ישראל, בקע לגלגלת. יושני צמידים – רמז לשני לוחות מצומדות. עשרה זהב משקלם – רמז לעשרת הדברות שבהן" (רש"י בשם בראשית רבה ו', ס')
ברמזים הללו לימד אליעזר את רבקה מסר חשוב אודות קיום המצוות. אל תחשוב רבקה שאת המצוות יהיה על בניה לקיים רק אחרי שיצאו ממצרים ויקבלו את התורה. כבר מעתה עליה להשריש בהם את התורה, את יסוד השלמות של עם ישראל, הרמוז בחצי שקל, ואת מצוות התורה הרמוזים בעשרת הדיברות. ("דברי מרדכי")

תנא דבי אליהו חיזושים בפרשה חבית מדרשו

כוח ההתחדשות של עם ישראל מתחיל בשרה

"ויקח חיי שרה מאה שנה וישפך עליה שנה ושנה" (כ"ד, ס"ג)
רש"י מביא בשם חז"ל שאלה: למה המילה "שנה" חוזרת כל פעם מחדש – "מאה שנה, וישפך עליה שנה, וישפך עליה שנה"? למה לא נאמר כמו בכל מקום מאה-עשרים-ושבע שנה? ועונה רש"י בשם חז"ל: "לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו, בת מאה כבת עשרים לחטא. מה בת עשרים לא חטאה, שהרי אינה בת עונשין, אף בת מאה בלא חטא. ובת עשרים כבת שבע ליופיי".
אנו מכירים את כוח ההתחדשות של שרה. כשהיא בת תשעים היא יולדת את יצחק. אחרי בולתי הייתה לי עדנה. התחדשות שהיא יסוד לידת יצחק, יסוד קיומו של עם ישראל. התחדשות מול התאבנות. ונושנתם, והשחתם – אבד תאבדון.
הלא כך אומרת התורה. אם התורה לא תהיה בכל יום כחדשה – יהיה אסון. (דברים פרק ד) "כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והשחתם וישפכתם פסל תמונת כל וישפכתם הרע בעיני ה' אלהיך להקעיסו. העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדון מהר מעל הארץ אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשפתה לא תצריכו ימים עליה כי השמד תשמדו".
את יסוד ההתחדשות הזה טובעת בנו שרה, והוא מתגלה בשעת פטירתה. בחינת "גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם". אריכות השנים לא גורמת לשרה ירידה ברוחניות ולא בגשמיות. יש לה כוח של התחדשות. "אחרי בולתי היתה לי עדנה". כנראה שאת הדברים הללו אמר אברהם בעת שהספיד אותה: "ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבכותה". המעיין בפסוק יכול לשאול: הלא זה הפך מדרך הצער שיש על אדם רגיל שנפטר. בוכים בעת פטירתו, ואחר כך מספידים, בעת קבורתו. אצל שרה בא הבכי רק אחרי ההספד. רק אחרי ההספד הבינו בני חת את ההפסד הגדול שנגרם בפטירתה של שרה. רק אחרי שהבינו את מעלת שרה הסכימו למכור את שדה מערת המכפלה, המקום שבו קבורים אדם הראשון וחווה, האנשים שהביאו חיים לעולם.

יצחק תיקן תפילת מנחה. מעלות תפילת המנחה

בפרשה שלנו למדנו על תפילת מנחה. תפילה שתיקן יצחק אבינו ע"ה לדורי דורות. "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב" (כ"ד, סג). איך לומדים מפסוק זה כי יצחק הלך להתפלל? אומרים חז"ל: "ויצא יצחק לשוח" – לשוח זה לשוחח, ואין זו שיחה בטלה ח"ו, אלא שיחה של תפילה, שיחה עם ה'. שנאמר "תפילה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו" (תהילים קב א). מה המיוחד בתפילת מנחה?
אומרים חז"ל במסכת ברכות: "לעולם יהא אדם זהיר בתפילת המנחה, שהרי אליהו לא נענה אלא בתפילת המנחה, שנאמר: 'ויחה בעלות המנחה וישא אליהו הנביא ויאמר... ענני ה' ענני'. ומדוע לא אמר אליהו הנביא "ענני" רק פעם אחת? אמרו חז"ל, אמר אליהו: "ענני – שתד אש מן השמים, וענני – שלא יאמרו מעשה כשפים הם".

שתי בקשות בתפילה אחת

מדייק מכאן גאון עוזנו ותפירתנו, בעל הבן איש חי (בספרו "בן יהודע" על מסכת ברכות ו ע"ב) ושואל: הכיצד זה שביקש אליהו שתי בקשות? והלא אמרו רבותינו ז"ל "אין לשאול שתי שאלות בבת אחת"? אלא שלומדים אנו מכאן, שכל כך גדולה סגולתה של עת תפילת המנחה, עד כדי כך שהאדם נענה בה יותר מאשר בשאר עתים, ועל כן לעומת תפילות אחרות שיש לו לאדם לבקש בהן רק בעבור דבר אחד, בתפילת המנחה מותר לבקש שתי בקשות בעניינים שונים, והיא אף מסוגלת לכמה עניינים.

מנחה – סגולה לפרנסה

כשבא אדם להתפלל תפילת מנחה, על דרך הכלל, טרם סיים הוא את סדר יומו, עדיין טרוד הוא בעסקיו. עלול אדם לחוש שתפילת המנחה עוצרת אותו באמצע עבודתו ופוגמת בפרנסתו. על כן לימדו חז"ל שההיפך הוא הנכון. דווקא כשאדם זונח לזמן מה את מחשבותיו איך להשיג את פרנסתו בכוחו וחכמתו, ומקדיש זמנו לתפילה לבורא עולם שמשפיע פרנסה – רק אז זוכה הוא לברכה מאת ה'.

"(אביהם של ישראל על התורה")

הלכות שבת
מפסקי מרן
הראש"ל זיע"א

דיני הטמנה בערב שבת ובשבת (המשך)

חיתוך נייר כסף

כז - אסור לחתוך נייר כסף בשבת, בין ביד ובין בכלי, [ניתבאר בהרחבה בהלכות קורע ומחתך].

נייר כסף

כה - נייר כסף לעיתים נחשב ככלי, ומותר לעטוף בו אוכל ולהניחו על גבי המיחם וכדו', ולעיתים אינו נחשב ככלי, ואסור לעטוף בו אוכל ולהניחו על גבי המיחם וכדו', כיון שהוא כמטמין בדבר המוסיף הבל (כדין הטמנה בבגד), ותלוי בכונתו, אם מתכוון להוסיף חוס או להשתמש בו ככלי הנחה בלבד.

כיסוי בנייר כסף בשבת

כו - על פי האמור אסור **בשבת עצמה** לכסות או לעטוף אוכל יבש בנייר כסף [אלומיניום] ולהניחו על גבי מיחם בשבת, כיון שהוא כמטמין תחת בגדים, שהרי נייר הכסף שומר על החום.

כיסוי בנייר כסף מע"ש

כז - מאכל הנתון בתוך נייר כסף **מערב שבת** נחשב כמאכל המונח בסיר, וכמו שאין המאכל בסיר נחשב כטמון, כך המאכל הנתון בתוך נייר הכסף אינו נחשב כטמון אלא כמונח בכלי. ולכן, אין בו דין הטמנה.

מיחזי כמבשל בפלטה

כח - אין להניח שניצל עטוף בנייר כסף ישירות על הפלטה בשבת, כיוון שיש בזה "מיחזי כמבשל" [ודין זה הוא גם בפלטה ירושלמית ראה לקמן, פרק נ"א, חזרה והנחה בשבת, סעי' ב'], וכאמור, אין לחתוך נייר כסף בשבת בכל אופן.

חימום בשקית על המיחם

כט - אסור לתת שקדים וכדו' בתוך שקית אלומיניום על גבי המיחם כדי לחממם בשבת, אך מותר לתת שקדים וכדו' בתוך שקית נייר על גבי המיחם כדי לחממם בשבת.

חימום בקבוק חלב לתינוק

ל - מותר להניח בקבוק ובו חלב קר בתוך כלי שני עם מים חמים שהיד סולדת בהם, כדי שיתחמם בשבת. אמנם, כל זה, הוא בתנאי שהמים החמים אינם מכסים את כל הבקבוק, כיוון שאם המים מכסים את הבקבוק נחשב כ"הטמנה".

(מאמר מרדכי" שבת)

סיפור השבוע
מעשיהם של צדיקים

חתונה אחת, שתי תמונות

סיפר הרב דוד לופס : לפני עשרות שנים היה בירושלים "פוטו", חנות לצילום ופיתוח תמונות, שהבעלים שלה היה אדם בשם אפרים לוי. אותו אפרים לוי - שמעו הלך לפניו, והוא היה ידוע ומפורסם בירושלים כולה.

באחד הימים החליט אפרים לעשות סדר בארכיון שלו ופיתח פילמים ששכבו אצלו שנים בלי שאיש יפתח אותם לתמונות. והנה הוא מגלה פילמים ובהם תמונות מהחתונה של הרב מרדכי אליהו זצ"ל, שהיה אז כבר הראשון לציון. בהתרגשות גדולה הוא פנה לפתח את התמונות, הניח אותן באלבום מהודר, כתב ברכה יפה והגיע אל ביתו של הרב לתת לו את האלבום במתנה. הרב שמח מאוד למראה האלבום ובו התמונות הנשכחות וקרא לרבנית שתשמח יחד איתו.

הרב הודה מאוד לאפרים על המחווה שלו, והבין שהוא שואל את עצמו מדוע הרב לא פיתח תמונות שהן בוודאי חשובות לו מאוד. על כן סיפר לו הרב: אחרי החתונה לימדתי שעתיים כל יום בתלמוד תורה ובשאר היום למדתי בישיבה, והרבנית עבדה בבנק. הכסף שהרווחנו הספיק בדיוק לכלכלת הבית, כך שלא היה לנו כסף לפתח את התמונות מהחתונה. לכן החלטנו שנפתח מהחתונה רק שתי תמונות, וכאשר ירחיב לנו ה' נפתח את שאר התמונות. בפועל היינו עסוקים בדברים חשובים ולא נפנינו לפתח את התמונות של החתונה, וכך נשארו הפילמים אצלך עד עכשיו.

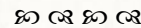
צדיק וטוב לו

סיפר הרב רפאל יצחק הרקס, ממלבורן שבאוסטרליה: סיפר לי מו"ר אבי מנשה הרקס, שכאשר הרב זצ"ל התארח בלוס אנג'לס הוא לא רצה לישון במלון בשבת, בגלל מנורות שהיו נדלקות כשהיו עוברים לידן ודלתות חשמליות שהיו נפתחות בשבת באמצעות חישינים. על כן הרב התארח בביתו של אחד מחברי הקהילה היהודית, כדי לא להיכנס לספק חילול שבת. במשך כל השבת הרב לא אכל מהמטעמים והמעדנים שהביאו לפניו, שכן הוא הקפיד מאוד על ביטול ישראל, על ירקות נקיים מחרקים, על שחיטה מהודרת וכד'.

הוא לא העיר לאף אחד, אבל לעצמו הוא לא אכל כי אם שקדים, בוטנים וכדומה שהרבנית הביאה מהארץ, והיה שמח מאוד ומאיר פנים לכולם. ממש "צדיק וטוב לו". העובדה שהם לא נגעו באוכל המשובח עשתה על כולנו רושם גדול.

בעניין זה סיפר לי בן דודי רבי רפאל הלוי, שזכה לשמש את הרב זצ"ל הרבה כאשר הרב הגיע לארצות הברית, כי בזמן שהם חיכו עם הרב לטיסה חזרה ארצה, הוא הציע לרב מים, אך הרב סירב. הוא לא רצה לשתות מים של חוץ לארץ, במיוחד שהתורה משבחת את מי הגשמים של ארץ ישראל על המים של מצרים.

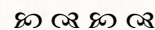
(אביהם של ישראל" חלק ט)

להצטרפות ללימוד יומי מתוק מדבש

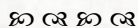
בוואטאפ שלחו "לימוד יומי" ל:

054 - 44 77 562

לקבלת העלון במייל

ateretme@gmail.com

לזמני התפילה לשבת זו:

www.עטרת-מרדכי.co.il

רוצים להקדיש יום ולילה של לימוד תורה בבית מדרשנו או סלי מדון לנזקקים ל: ברכה, הצלחה, רפואה שלמה, דיווג הגון או לעילוי נשמת?

פנו ל: בית תורה וחסד - "עטרת מרדכי אליהו" רחוב הרב זכריה מדאר 31 רחובות.
ateretme@gmail.com | 08-9397933 | 054-4477562

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

יוסף בן לדיסיה ומרדכי, סלבדור בן טרויה, מישאל בן רחל, בריהון בן בוגלצ'יש, ראובן סמיר בן עזימה יוסף בן פנינה, יעקב בן חנה, הרב יצחק בן סעדה זצ"ל, נחום שמואל בן פנחס נעמי בת בדרה, שמחה בת משיח, פרחת בת מסעודה, פולט בת בלרה

ת.נ.צ.ב.ה.